

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU CURRICULUM ȘI
EVALUARE**

Rayon/ Munițipiy

Yaşamak eri

Üretmāk kurumnarı:

Ürenicinin adı, soyadı

1-inci TEST

GAGAUZ DİLİ HEM LİTERATURASI

ALIŞTIRMAK İÇİN TESTLÄR
LİTEY ÇEVİRİMİ

Gumanitar profili

Fevralin, 2022

Tamannamak vakıdı – 180 minut

Läüzımnı tedariklär: *maavi renkli kalem.*

Ürenici için nasaatlar:

- Dikat oku herbir cümleyi, verilmiş işi tamanna.
- Kendibaşına işlä.

İi saatlan!

Toplam sayısı: _____

Gumanitar profili

Herbir halkın varlı var. Kimäsä paalı gelärmiş o bayırlar, neredä millet yaşarmış, başkasına – biyaz kaplı aaçlar, angılar için türkölär kurarmışlar. Ama nelär paalıydı bizim halkımıza, gagauzlara, bu “uzun kervan” yollarında?

Çoktan, bizim dedelerimizdän taa şındiyädän, gezer halk arasında bir adet, angısında sölenirmiş, ani, sän gagauzsaydın eer, bu kısa yaşamanda läözüm etiştiräsin oollarına bir ev kurmaa, dingin yolculara bir fidan dikmää hem serin, yaş gibi duruk suylan o fidan altında bir pınar kazmaa. Etiştiräseydin yaşamanda bu işleri kurmaa, ozaman varmış nicä kendini bir kısmetli olan sayasın. Sayasın, ani caba duumadın bu dünneyä...

Pınar kazması - gagauzların arasında saygılı iştir. Kim bu zanaata danışêr – onu herbir halk kendi oolu gibi sayêr. Butakım ustaların adları unutulmasın deyni, küüdä pınar adlarını usta adına koyêrlar...

Pınarı kazmaa deyni, läözümüş hem çok bilmää, hem dä işini ilikli duyguylan çeketmää. Pek saygılıymış kazmaa pınar yol boyunda yada o erlerdä, neredä insan topluşu olarmış. İmiş pınar kurmaa mezarlık yanında da.

Sayılanmış taa, ani pek ii pınarı kazmaa küü kenarında. Bekim, bir yorgun yolcu, dadıp suyu, çok meraklı işlär bu küücölär için düşünceymiş, ürektän annadaceymiş...

... Vakıtlar alatlêrlar, ileri kaçêrlar. Pınarcılar, evelki ustalar, geçinerlär. Ama o ii ustaların yaptıklarını kimsey unudamêr.

Ey, genç olan, ilerletsänä sırayı!

Unutmayalım evelki adetleri: yaşamamızda bir pınar kazalım da insana ilik yapalım!

(Nikolay Gotışan “Kopkuy için sözlär” annatmasından)

Nö	İtemnär	Ballar	
1.	Verili tekstin fragmentini dikat okuyun da aşaadakı soruşlara cuvap verin:	L	L
	a) herbir halkın nesoy varlı var? (2 cümlä)	0	0
	_____	1	1
	_____	2	2
	_____	3	3

	b) nesoy bir adet gezer gagauz halkın arasında? (3 cümlä)	L	L
	_____	0	0
	_____	1	1
	_____	2	2
_____	3	3	
_____	4	4	
_____	5	5	
2	Temelleneräk tekstä, yazın:	L	L
	a) kimi herbir halk kendi oolu gibi sayêr? (2 cümlä)	0	0
	_____	1	1
	_____	2	2
_____	3	3	

	b) neçin pınar adlarını usta adına koyêrlar? (1 cümlä)	L 0 1	L 0 1
3.	Angı erlerdä saygılı olarmış pınar kazmaa? Fikirlerinizi açıklayarak, kendi görgünüzü hesaba alın. (3 cümlä)	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
4.	Kayılsınız mı avtorun sözlerinnän, ani “ <i>Pınarı kazmaa deyni, läüzümüş hem çok bilmää, hem dä işini iilikli duyguylan çeketmää</i> ”? Fikirinizi açıklayın. (3 cümlä)	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
5.	a) Verili teksttä üç artistik kolaylı bulun. Onnarı çıkarın, ne olduunu, belli edin. b) Bir artistik kolaylınnan cümlä kurun.	L 0 1 2 3 L 0 1 2	L 0 1 2 3 L 0 1 2
6.	Nicä annêêrsınız bu lafları: “ <i>Unutmayalım evelki adetleri: yaşamamızda bir pınar kazalım da insana iilik yapalım!</i> ”? (3 cümlä)	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
7	Verili teksttän çıkarın: a) iki adlık doorudak halda; b) iki nışannık, birinin yaraştırmak uurlarını yazın;	L 0 1 2 L 0 1 2	L 0 1 2 L 0 1 2

	c) üç işlik da morfologiya nişannarını yazın (<i>zaman, üz, sayı</i>).	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
8.	Verili lafların morfema analizini yapın: pınarcılar, kismetli	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
9.	Aşaada verili laflara bulun: a) sinonim kurmaa - _____ dingin - _____ zanaat - _____ kismetli - _____ çeketmää - _____ b) antonim biyaz - _____ paalı - _____ kısa - _____ evelki - _____ iilik - _____	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
10.	Verili lafa fonetika analizini yapın: “iilik”	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
11.	Teksttän iki yabancı laf çıkarın da onnarlan lafbirleşmesi kurun.	L 0 1 2	L 0 1 2
12.	Çizili cümleyi çıkarın da ona sintaksis analizini yapın:	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7

14.	<p>Yazın bir <i>bildirim</i>, ani bir küüdâ pınarcı ustaların adına yortu geçirilecek. <i>(küüyün adı, data, saat, er sizin bakışınıza görä)</i></p> <p>Aşaadakı istedikleri hesaba alın:</p> <p>I. Butürlü janranın strukturasını koruyun.</p> <p>II. Situaçiyayı dooru kullanın.</p> <p>III. Dilin stilistikasını, gramatika kurallarını koruyun.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 L 0 1 2 3 4 5 L 0 1 2	L 0 1 2 3 3 L 0 1 2 3 4 5 L 0 1 2
-----	---	--	---